

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 frt — kr. Negyedévre 1 frt 50 kr.
Félévre . . . 2 . 50 „ Egy szám ára 12 kr.

Különböztetési díj az év folytatásán minden hónap elején lehet.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP

SZERKESZTŐ LAKIK : III. TIZED, BUDAI-ÚTCA, 189. SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-ÚTCA, 186. SZ.

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasábos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetéseknek árlengedési adatok.

Bélyegdíj minden bejelentésért 30 kr.

A „vidék”.

A fővárosi hírlapírók bizonyos része egy idő óta — talán más háladátsabb tárgy hiányában — abban tetszeleg magának, hogy következetesen, sőt mondhatni: sportszerűen űzi a vidék irodalmi és szellemi mozgalmait iránt a támogatást; teszi pedig ezt első sorban az a könyvatos lap, a mely feladatát tűzte ki magának, hogy a vidéki lapokat közleményekkel ellássa.

Hogy a nevezett könyvatos lap, mely már feladatánál és természeténél fogva is csak a vidékre van utalva, hogy közölni meg annak a támogatást: minden kommentár nélkül jónak látjuk „A magyar vidék” és a „Családi könyvtárak” című cikkeiből szóról szóra a következőket idézni:

„A mi Budapesten kívül van: magyar tudomány, magyar irodalom, magyar művészet, az a vidéken alig jön komolyabb számba, mert rá van űve a vidéki elmaradottság bélyege.

Gúnyos mosolyalag kísér a főváros a vidék olyfajta mozgalmait, melyek az emelkedettebb szellemi élet körébe mernek hatolni.

Ez a szó „vidéki” majdnem egyértelmű a fővárosi ember kifejezésétárában ezzel a fogalommal, hogy „szűkkörű”, „korlátolt, képtelen”. A vidéki szellemi élet minden nyilvánulása előítélet alá van vetve, mely alul szabadulni lehetetlen. Míg a vidéken alig lézeng a szellemi élet, addig a fővárosban már majdnem külön társadalmat alkot a társadalomban a fölösleges emberek száma, a kik a proletáriátust gyarapítják. Míg a vidéki szellemi élet munkái közt aránytalanul sok az elavult és hasznavehetetlen elem, addig a fővárosban legiót képez a kintűnő végzett tanárok, orvosok

és technikusok száma, kik hivatásuktól egészen eltérő foglalkozás után kénytelenek látni, hogy tisztességesen megélhessenek.”

Egy kis friss részta fővárosból a rokkant vidéki értelmi munkások helyébe, a kik nem a mostani művelődési szellemet képviselik.

A magyar tudományosság, irodalom és művészet ügye nem országos, hanem budapesti ügy (!) Kaszinóink a pletykázás mesterségétől kezdve a kártyázás művészetéig emelkedtek.”

Azt hisszük, hogy izlettetők ennyi is elég. A tudós (!) szerző, ily őszinte modorban mond bókokat hasábszámra a „jó vidék”-nek, de az egész dologban az a legérdekesebb, hogy ezen udvariasságait a vidéki előfizető lapok nagy része teljes rezignációval, minden megjegyzés nélkül közölték a nélkül azonban, hogy a merész kritikusknak azokért „a vidék” nevében köszönetet mondott volna.

Hogy a fővárosi sajtó munkásainak egy része bizonyos kicsinyítő pöflészkedéssel tekint a vidéki városokban fel-feltűnedező szellemi élet nyilvánulásaira, azt már megszoktuk, azon nem is csodálkozunk; de meglep bennünket e hangnak szokatlan merészsége, mintha bizony csak Jupiter tonans szórná villámaikat arra a szegény vidékre, mely a nevezett vidéki könyvatosot fenntartja. Rísum tenetis!

Mi elismerjük, és sajnós, hogy el kell ismernünk, hogy a vidéken aránylag nagyon kevés azoknak a száma, kik a vidéki szellemi élet mozgalmait irányítják; de azok, akik a vidéken dolgoznak, bizonyosan nagyobb özetlenséggel végzik a kulturális téren nehéz és háladátsatlan munkájukat, mint a nevezett kritikus.

Azzal is tisztában vagyunk, hogy

* Talán e cikket is ily módon írodott? Szédő.

a mai időben a fővárosi irodalmi klikkek dominálása mellett a vidéki, még nagyon kiváló tehetségnek is vajmi nehéz boldogulni. Azt hisszük, hogy ennek igazolása teljesen fölösleges.

Nálunk mindenki jogosítva éri magát, hogy mint kíméletlen kritikus léphessen fel, akár van arra kvalifikációja, akár nincs; — ez már ma annyira megy, hogy ha csak a kritikusok, de nem egyszersmind a szellemi munkások számát vesszük alapul: akkor elmondhatni, hogy Magyarországon sohasem volt még annyi kapacitás, mint most, mikor az akadémiai aspiránsok száma százakra megy; ha pedig elbuknak, akkor jaj neked Akademia!

Mi azt hisszük, hogy a vidék értelmisége, annak munkája, ereje és áldozatkészsége hőmérője a nemzet erejének, és a ki a vidéken a kulturális érdekeknek bármily csekély szolgálót tesz is, az a közügynek szolgál és így a vidék nem érdemli meg azt a kíméletlen kritikát, melyben azt egyesek egész hivatlanul, a viszonyok teljes ismerete nélkül részesíteni akarják.

— s —

Egy pár szó az anyakhoz.

— Irta Dr. Belák János, orvos. —

A betegség a rendes életfolyamat megzavart állapot. Akkor mondja magát valaki betegnek, ha belsejében vagy testének külsőjén oly jelek, tünetek mutatkoznak, minőket ép állapotban nem lehet észre venni; ha valamely szerv működése vagy annak nagysága, színe, alakja, összeállása lényegesen megváltozott, vagy ha kellemetlen, sőtval le nem írható érzéti vannak, melyek sokszor praegnánsul indokoltak, máskor mint ez utóbbi jelek alig bírnak alappal. Ezen jelek azok, melyek mintegy újjal mutatnak a baj székhelyére, annak minőségére, mely jeleket épen ezért kórjeleknak szokás nevezni. E kórjelek biztos megállapításához, jelismeréshez természetesen nagyban hozzájárul könnyebbítőleg az illető beteg, bajjára vonatkozó, helyes előadása, s könnyen elképzelhető, mily ösmeretű, kitartást kívánó kórjelek biztos kitudása, helyes jelismerése oly esetekben különösen, midőn, mint csemebnél vagy még nagyobbaknál, tehát

KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA

Nova et Vetera.

— Költemények. Irta Erődi Dániel. — Budapest. 1888.

Erődi Dániel több munkájáról tettünk már említést e lapok hasábjain, de az előtűnt fekvő kötet, a „Nova et Vetera” — „Új és régi költemények” című kötet különösen megérdemli figyelmünket, mely nagy nyelvezetről alakú, tömört nyomású 136 lapon, Hangulatból — „Az életből”, — „Humor és Szatira” — „Fény és Árnyék” címek alatt a legváltozatosabb alakú és tartalmú műveket foglalja magában. A tartalom a változatosága a költői tehetség sokoldalúságára vall, mely jelen kötetben irodalmunkat maradandó becsű művekkel gazdagította.

Erődi már több év óta s nagy buzgalommal műveli az irodalmat, aesthetikai és szónoki művei mellett kiváló helyet költeményei foglalnak el. Ezek összegyűjtve eddigleg három kötetben láttak napvilágot, de még e harmadik kötet sem foglalja magában mindazt, a mi tőle a lapokban és folyóiratokban régebben vagy közelébb megjelent.

Lelekvilágát és költészetét önmaga jellemzi a „Tiszahegyesi parkban” című költ. e sorában:

„— Szívem nem borúra született,
Bölcsömet edes dalzó ringató;
S küzdelmembem zordon útakon
Erőm a hit és szerelem adá.”

A hit és szerelem ez az ő költészetének alapszémeje, mely számos lírai, bölcselmi és hazafias költeményében újra és újra visszatér. E hit adja ajkaira az igazán keresztény szellemű „Husvétli dalt”, s vezeti az élet titka felett való elmélkedésben azon igazságra, hogy hit és szerelem tart fenn minket életben halálban s e hittel esküszik a „Délmagyarországi s tanítóegyesület” zászlószentelési ünnepén:

„Oh szent hazánk! te százszer áldott,
Te lásd feldobbanó szívünk!
E szent zászlóra esküszünk, hogy
Te érte küzdni nem szününk
S te listen, a ki véded, áldod
A népeket s országokat,
Te adj erőt a küzdelemben
S győzelmet e zászló alatt!”

Valamint a hit, úgy sugallja költészetét a szerelem, mely lantján tiszta és meleg hangokon szól meg. A „Hold” című költeményében, melynek szépségei kiválóan figyelmet érdemelnek, ily lelkesezőssel apostrophálja a szerelemet:

„Ha már e jégvilágot (t. i. a holdat) szerelem vezérli,
S rendeltetés azzal tölti be,
Hogy minden fényt annak adja át,
Kézzel vezalma változatlan fűzi:
Oh, hogy tagadná meg törvényed
Oh, hogyne égne a lánghevedtől
Az ember szíve: örök szerelem!”

Nem szándékozunk ez alkalommal a vallás, a hit és szerelem filozófiáját fejtegetni és kimutatni, hogy mily nagy erő rejlik a vallásos meggyőződésben, s azon nemes érzelmben, melyen a családi és társadalmi élet alapszik. A mai léha gondolkozás, szertelen élvezetvágy a vallásos meggyőződést gyöflöli, és a szerelmet mint átűtő, kéjes mámoros érzelmét ismeri és dicsoitii.

Erődi költészete nem hódol, nem bókol ez iránynak, melyet szatirában a gúny ostarával sújt. Erős, önálló egyénisége sokkal biztérű, semhogy az oleső népszerűség útján járjon s a léhaság kedvét keresse.

És Erődi költészetét derült világnézet jellemzi s bár szívét a sors nem kímélte a fájdalomtól, keseri családlástól: lantja mégsem lesz a beteg kór szeptizmuszának és világfájdalmának szószólója. Az ő költészete e tekintetben minden idealizmus mellett sem nélkülözi azt az erős realizmust, mely tárgyias, de emelkedett felfogásról és érzületlő tanfokodik.

Gyönyörűen nyilatkozik e derült világnézet az „Édes hazám” kezdetű dalsorban, melyben széles jökedve így csapong:

„Vólnék hajós, rózsaszínű
Vitorlám
A szeleken szárszaira
Fontanám,
Bejárnam és fölöközöntém
Széles e nagy világot,
Melyet listen, hazám! a te
Tűzboroddal megáldott!”

kis gyermekeknel is egy, magáról semmit sem tudó beteggel van dolgunk. Mert hogy egy csemebnél nem várunk felvilágosítást, útbaigazítást bajjára vonatkozólag, no ez természetes, de hányszor megessik az, hogy 4—6 éves gyermek — ki már biztos, helyes támogatására lehet baját kutató orvosának — megtagad minden felvilágosítást, felelet nélkül hagyja a hozzá intézett kérdéseket, nem fogadja az orvos rendelkezleteit, utasításait, sőt a vizsgálatot is csak nagy ügygyű bajjal, erőszakkal, de nem szép szóval lehet rajta megejteni. Ilyenkor azután méltán bosszankodhat a szülő gyermeke durczás, szófogatlan volta miatt, méltán sajnálhatja gyermekét és sóhajthat fel: bár másként szoktattam, neveltem volna, mert leírhatatlan az a százalék, mely elpusztul az ily makraneros, szép szó, szép bánásmódra nem hajló, csak erővel valamire rá vehető gyermekvilág csupán egy betegségében is, p. u. a diphtheritisben. Es ha ezen, meg számtalan egyéb más a gyermekvilág oly rémes pusztítója évenként annyi áldozatot visz el, különösen a társadalom oly rétegeiből, melynek kevesebb módja, alkalmá van a czél szerű, helyes nevelésre: méltán kérdehetjük magunktól, a kiknek körülményeink arra képesítettek, hogy miért ne tennék meg minden lépést, miért ne törekednének eszközeinkkel oda, hol kedvesnek számára az egészség, az életben maradás valószínűsége nagyobb, biztosabb? S hogy ezen útát, ezen modern, a tudomány színvonalán oly magasan álló gyermekgyógyászat, gyermeknevelés által kijelölt útát megtaláljuk, hogy azon haladva, viruló egészségnek, ép test és lélekkel bíró gyermeknek örömdüssünk, sziveskedjék igen tisztelt olvasóm velem együtt eljönni az élet azon korához, mely a születés által most vette kezdetét s haldunk az ápolást, nevelést illetőleg e modern úton végig, t. i. addig, a mikor szellemi képzettségét fogva neveltünk a tulajdonképeni gyermekkorba belép!

Jelen soraimban nem czélem nekem a gyermekbetegségek taglalása, nem egy vagy más betegség gyógyomdójának leírása, csupán azt szándékom elérteni, oda akar törekvésem hatni, mi módon lehet a gyermek egészségét fenntartani, megőrizni. És ha ezélem elértem, ha szíves olvasóm között csak egy is lesz, ki dióhéjba foglalt értekezésemből von le magának hasznosat, a legnagyobb mértékben jutalmazva leszek!

Midőn az új vendég, a legkedvesebb otthonába, pályáskájába először bejut, hinned-e, hogy szemben az új szülött elevenezéssel, már korát öregbítő, azt helyesebben feltűntető szóval akarja magát jelöltetni s

Ez a valódi magyar szív! széles jökedvén az egész világot magához öleli, áldást mond az egész világra — felede ilyenkor, hogy sok szenvedésünknek nem mi magunk vagyunk, hanem mások voltak okozói.

A vallásos érzület hatja át a kötet hazafias költeményeit is. Szabadság, jog, a nemzet és a koronás királya között való egyetértés, a haza szebb jövődjé, tudomány és köteleesség, a polgári munka és hősí önfeláldozás mind oly eszmék, melyek Erődi lantján tiszta és erőteljes hangokon szólalnak meg. A haza és a király fogalmához az embersériséget csatolja s a „Nemzeti dalban” (73. l.) a magyar nemzetet mint a haladás és általános emberi jog bajnokát tünteti föl. Ha e kötet hazafias tartalmú költeményeit jól figyelembe vesszük, bennük a kiegyezési korszakot határozottan kifejezve találjuk. A kiegyezés művére vonatkozóan e sorok:

„Orjás határkő ez nekünk,
A melylyel multat s jövőt jelöltünk.
Jelölve útnak: erős akarát,
Munkásság, hűség győzelmet arat.
S míg egyetért a nemzet és király
Az ország léte, űdve hiton áll!”

Nem lehet, hogy Erődi hazafias költészetéről szólván ne tegyünk említést a „Mit kívánunk?” (60. l.) című és kezdetű, vidáman komoly hangulatú költői elmélkedésről, melyben az intelmek egész gyöngy-sora fűződik egymás mellé.

e kort jelölő szó a csecsemő. És ha már megérdemelte ez elnevezést, mert hiszen eljárt felette az idő, úgy viseli azt egy hosszú, a legtöbb gondot, odaadást igénylő időn át, addig t. i. míg anyja tején él, míg elválszva nincs. Az első időszak a mily rövid, alig óráig tartó, oly kevéssé fontos rendszer körülmények között, elteltével attól, hogy ezen időszakra esnek az élet első nyilvánulásai, nem épen utolsó helyen ezek között az annyira örömmel hallott sírás is, jeleül annak, hogy az élet első pillanata is könnyeket csal az azt kezdő szemébe, hogy annak is vannak fájdalmai, habár nem öntudatosak is, melyekből csak könyvekre faszott sírása által szabadul meg. Ezen első időszakban az érzékszervek még mind működésükre, csak később, a csecsemőkor beálltával, annak lassankint előhaladásával lesznek sorban működésre képesek s ekkor köszönt be azon állapot, mint öntudatos állapotnak nevezzük, mert ekkor már mindaz, a mit lát, hall, tesz öntudata által kísért, befolyásolt.

A csecsemők az, mely a gyermeknevelés terén a legfontosabb, itt van helyén a csecsemővel észszerű bánásmódnak, hogy őt helyes életmódra szoktassuk. Erre nézve első s legtöbb követelmény a jó táplálás, annak helyes megválasztása, mire nézve röviden, rámutatolag minden szemrehányás nélkül elmondhatjuk, hogy a nő, ki magasztos, egyetlen feladatát, kötelességét alól magát kivonja, kinek életét adott, azt a legjobb táptól, az anyatejtől megfosztja, — ha arra elegendő ok nincs — nem érdemi meg, hogy e szép hivatásra született, hogy erre számot tartson, de viszont csak oly anyja szoptassa gyermekét, ki azt örömmel s gyermeke iránti szeretetből teszi. A legszerencsésebb teremtés az, kinek az élet első pillanatában hozzá kell szokni oly nyomorhoz, melyet felnőtt korában alig volna képes elbirni; a helyett, hogy ezen mindenki által absolut boldognak tartott csecsemőkort éldele — mely hála Istennek, még a nagy százeleknak kijut — el kell szakadnia életét adó, édes anyja kebeléről s beleszokni vagy csak hozzá fogott egy oly életmódot, melyet ő szegény könyv és panasz nélkül sinyőlve él át, de mely ha szavakra bírná nyitni ajkait, inkább szived hasadna meg édes jó anyja fájó panaszán, mintsem töle megválnál! Vannak azonban sajnos körülmények, melyek a legjobb anyai szívet is kénytelenítik szülőüktől való ily nemű megválasztásra, s a milyen keserű az elválás ilyenkor, oly nehéz azon útnak helyes megismerése, melyet kicsinyed pedig epedve, sovárova vár töled! Két felé visz itt előttd az út; az egyik csecsemőd természetes, másik mesterséges táplálásához. Mind két út észszerűen választva, a körülményeket szem előtt tartva, helyes révhez vihet, de ellenkezőleg vesztőhelye lehet bármelyik kicsinyednek. Az első út csecsemőd táplálását illetőleg egy nőhöz, a dajkához vezet. A dajka lesz az, ki jól választva téged leghevitatottabban helyettesíthet. E csecsemőd tápláló nő választását ne bízd föltétlenül bár éles, de e tekintetben avatlatlan szeméire, hisz számtalan súlyos betegség van, mely piros, rózsaszínű arc, telt idomok mellett lappanghat a dajkában s ha orvosod tanácsát ekkor ki nem keresed, súlyosabb baj fészkelheti meg magát csecsemőd dajkája emelője által, mintha te táplálod volna. Igen, mert tudva, hogy az ideges ingerlékenység is mily káros befolyással van a csecsemő egészségére, te mint

helyesen cselekvő, nyugodtabb kedélyű nőre bízd kicsinyed táplálását, s ha ilyenkor szorgos szemek nem vizsgálják meg dajkád, szomorú sorsra juthat gyermeked. Nem kell a dajka választásánál föltétlenül a fiatal korban, rózsaszín arcban, telt idomokban bizni; ezek szó sines róla, mind oly külső jelek, a mik valószínűleg teszik a szervezet egészségesege voltát, de csak valószínű! Legyen a dajka 23—27 év közti, jól fejlett, csecsemőd korának megfelelő, elég tejjel bíró, de egészséges, így bátran bízhatod kicsinyed táplálását helyettesítődre, a dajkára s ekkor nem félhetsz, hogy a gyermekvilág oly retteget, pusztító betegségére: a gyomor- s bélhurut oly hamar érzékeny talajra táplálod gyermekednél, mintha a másik út, a mesterséges táplálást választottad volna.

Sokan azért, mert mint mondják, sokba jön a dajka, meg ő is ki van téve a betegségnek, örömmel nyúlnak a mesterséges tápláláshoz. Első tekintetre mind két indok elfogadható. De ha kellő kényelem adatik a megfelelő táplálkozással a dajkának, már ekkor valószínű, hogy komolyabb baj nem éri a csecsemő táplálása alatt. A mi pedig a dajka költséges voltát illeti, erre nézve röviden s csak financialiter jegyzem meg, hogy ha minden etetéskor friss tejet hozatsz kicsinyednek, azt mindig felforraltatod, a tejszívet rendben tartatod miként kell, úgy azt gondolom, nem fog az sokkal kevesebbe kerülni; a mi pedig a fáradságot, utána járást illeti, ez meg sokkal, de sokkal felülmúlja, túlhaladja a természetes táplálást, a mi pedig szintén pénz. De mert vannak körülmények, midőn természetes táplálásban nem részesülhet a csecsemő, nézzük röviden, melyek azok a mesterséges tejtáplálási módok, mik ezeknek előnyei s hátrányai az anyajé, illetve a természetes táplálási mód felett. (Folyt. köv.)

Iskolai értesítők.

Szerkesztőségünkhez a következő iskolai értesítők érkeztek:

A kecskeméti államilag segélyezett polgári és elemi leányiskola XIII-ik értesítője az 1887—88-ik iskolai évről. Szerkesztette: Páthy Károly, igazgató. Az értesítő elején igen meleg hangú megemlékezést találunk Rádai Margit grófnőről, az intézet elhunyt tanítónőjéről. Ezután Páthy Károly értekezik az „Ifjúsági olvasmányok”-ról. Ez értekezés magvas, gyakorlati érdekű és oly sok megiszlelni való gondolatot és eszmét tartalmaz, mint Páthy igazgatónk minden eddigi hasonló irányú értekezései, a miért is arra a közönség különös figyelmét felhívni kötelességünknek ismerjük. Az elvégzett tananyag és a szokások rovatok töltik be az értesítő többi részét. A polgári leányiskolának 142, az elemi iskolának pedig 151, tehát összesen 293 tanulója volt. A jövő évre a beiratások szeptember 1-én kezdődnek.

A kegyes tanítórend kecskeméti főgymnasiumának értesítője az 1887/8. tanévről. Közli Tóth Antal igazgató. A terjedelmes értesítő elejét Dr. Erdélyi Károly, 64 lapra terjedő, nagy tudományos készültséggel írt értekezése foglalja el. A francia epos eredetéről. Az értekezés egyes fejezeteinek czimzei: 1. Bevezetés. 2. Az eposról általában. 3. A germán epos a legrégibb korban. 4. Childerich mondája. 5. Chlodowech menyegzője. 6. Theoderich

és Theodebert. 7. Chlothar és Dagobert szász háborúja. 8. Floovant. 9. Merész arcú Gisbert. 10. Sibilla. 11. Nagy Károly és Martell Károly. 12. Közös Mozzanatok a karoling és a meroving eposokban. 13. Az eposoea nyelve a Merovingok korában. 14. A karoling eposoea a merovingnek folytatása. 15. A francia epos eredetei. 16. Egy hiú elvenvetés és néhány új erősség. E szakértekezés érdekelni fogja a romanistákat, kik benne sok új eszmét fognak találni. Az intézet tanulónak száma 257. Az évvégi értekrtségi vizsgálatra jelentektek 32-en, kik közül jelenen éretnek 2, jól éretnek 12, egyszerűen éretnek 6 nyilváníttatt. Az intézetben a nem kötelező tárgyakon kívül: a francia, orosz nyelv, továbbá a gyorsírás, a műének és zene is tanítottak. A főigazgatói hivatalos látogatásokon kívül az intézetet a váci püspök is meglátogatta. A tanárak tagjai közül Horváth György és Varjú János a felolvasó társaságban felolvasásokat tartottak; irodalmilag működtek: Pintér Kálmán, dr. Erdélyi Károly, Tóth Antal. A tanártestület az Onképző kör évzáró gyűlésén az igazgatónk 25 évet betöltött tanárkodása alkalmából kegyeletes ünnepély rendezett. Az intézet segélyező egyesületének vagyona 468 frt 40 kr. Ösztöndíjak, jutalmazások és segélyezésekre fordítottak 1040 frt 11 kr. A jövő tanévre a beiratások augusztus 29-én kezdődnek.

A kecskeméti magy. kir. állami főreáliskola 1887—88 ik évi értesítője Közli Hanusz István, helyettes igazgató. A szokások rovatok és statisztikai kimutatásokon kívül az értesítőben Willer József tanár értekezik „az ó-francia hősköltészet eredetéről és fejlődéséről, különös tekintettel a Roland éneke”-re. Ezen értekezés, lapokra terjedő ó-francia ciztatimái és elvont, esakis a szakemberek érdeklő tárgyánál fogva — nézetünk szerint — inkább egy szakközöny, mint egy iskolai értesítő hasábjain foglalhatt volna méltó helyet. Az intézet tanulónak száma ez évben volt 135, tehát 32-vel több, mint a megelőző tanévben. A mostani évvégi, most 10-ik értekrtségi vizsgálatra 5 tanuló jelentkezett, kik közül egy tanuló az írásbeli vizsgálat alapján osztályisméltésre, egy pedig a francia nyelvből a szeptember hóban tartandó javító értekrtségi vizsgálatra lett utasítva; jól éretnek 1, egyszerűen éretnek 2 nyilváníttatt. Az intézetet ez évben a főigazgatói hivatalos látogatásokon kívül Schuster Konstantin, váci megyés püspök is meglátogatta. A tanári testület tagjai közül irodalmilag működtek: Hanusz István, Dr. Perényi József, Dr. Szombathy István, Vajda Viktor és Virányi Ignác. Habina János f. évi január 1-én szerkesztője a „Kecskeméti Lapok” című politikai és társadalmi hetilapnak. Az intézet segítő egyesületének vagyona 455 frt 62 krj tesz. Az intézetben ez évben tanítottak először az egészségágn. A jövő tanévre a beiratások augusztus hó 29, 30 és 31-én lesznek.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Tanítói jubileum.** Bősörményi Mihály tanító úr a lefolyt iskolai évben töltötte be tanítói működésének ötvenedik esztendejét. E becsületes férfinak a félszázados évfordulóját a helybeli tanítótestület ünnepélyül üli meg. Az ünnepély rendező bizottság a tanítótestületből s Bősörményi úr volt tanítványából már megalakult. E bizottság elhatározta, hogy az ünnepélyen, — mely körülbelül szeptember derekán esik — egy emléktárgyat fog a jubilánsnak átadni s esetleg az ő nevére jótékonyezéll alapítványt tenni. — Erre nézve a gyűjtőleveket már ki is adta. Felhívja azonban itt is a bizottság a jubiláló tanító úr volt tanítványait és régi tisztelőit, hogy az ünnepély emelésehez adományaikkal minél számosabban hozzájárulni sziveskedjenek. Kik pedig nem volnának abban a helyzetben, hogy gyűjtővő alá írjanak, sziveskedjenek az e czéla ajánlott összeget minél előbb, de legkésőbb augusztus hó 20-ig — a gyűjtés határmájjá — Páthy Károly népiszkolai igazgató úrhoz, mint a bizottság elnökéhez juttatni. A rendező bizottság.

— **Mollinárik dicsérete.** Hogy Mollinárik bakák Csongrád, az árvíz nehéznapiában mily odaadással és lelkiismeretesen teljesített kötelességüket: ennek igazolására szolgáljon a miniszteri biztosnak köszönő levele, melyet Hódl Bódog századoshoz intézett. A levél így szól: „A cs. k. 38. sz. báró Mollináry gyalog ezred 6. század-parancsnokságának Csongrád, Csongrád város és környéke lakosságának teljes elismerését és lekötelezettségét osztva, örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy a századnak a vesztély idején gyorsasággal s nagy erőfeszítéssel véghez vitt munkájáért a cs. k. század-parancsnokságunk legúszintébb köszönetemet nyilvánítsam. A derek századnak a „zöldállási” és „rajháti” gátszakadásoknál végzett munkájára való visszaemlékezés az

érdekeltek hálás elismerését a tiszt urak és az egész legénység iránt mindenkor ébren tartandja. Fogadja e sorokat mint hálás elismerésem személyes nagyrabecsülésem szerény jelét. Csongrád, 1888. apr. hó 17. Maradok a cs. k. század-parancsnokságunk nagyrabecsülő híve Novák József s. k. miniszteri biztos.

— **Népfelkelés.** A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy úgy a fővárosban, mint a nagyobb vidéki városokban minden évben tartassanak népfelkelői tisztai tanfolyamok, ha arra kellő számban jelentkezők. A mult évben még minden ily tanfolyamnak sok hallgatója volt, de az idén már annyira csökkent az érdeklődés, hogy a fővárosi tisztai tanfolyam mindössze csak tizenheten jelentkeztek.

— **Vajda Viktor, főreáliskolai tanár,** lapunk kitünő munkatársa, e napokban Svájcba és innen déli Franciaországba utazott, hogy adatokat gyűjtjön egy nagyobb kulturtörténelmi munkájához.

— **Nyári mulatság.** A „Kecskeméti polgári dalkör” által f. hó 1-én a városi műkertben a „zenekedvelők egyesülete” zenekarának közreműködésével megtartott mulatság jól sikerült. Igen szép számú közönség jelent meg, különösen a fiatalabb leány-nemzedék volt nagy számmal képviselve. A program pontjairól szólva, elismeréssel kell megemlékeznünk a zenekar működéséről, mely az egyes számokat elég szabatosan adta elő; azonban a terem nagyságához képest gyengének bizonyult, a mi természetesen is, mert az egész zenekarban ez alkalommal mindössze csak tizen működtek közre. A polgári dalkör tudomásunk szerint ez alkalommal lépett fel először nyilvánosan, — azért ez első fellépése — szereplésével szemben a kritika igen enyhé mértékű kell alkalmaznunk. Tiszteljük és méltányolni is tudjuk úgy a karmester, mint a tagok igyekezetét és szorgalmát, azonban magának az úgynek akarunk szolgálatot tenni, ha meggyevezük, hogy ennyi készültséggel bizony jobb lett volna még nyilvánosan fel nem lépni. A hanganyag, a mint arról alkalmunk volt meggyőződni, meglenne, hanem annak még igen sok munkára és átalakulásra van szüksége, hogy nyilvánosan, egy dalkörben a kellő eredményt szereplhessen. A hangverseny befejezése után a vendégek vacsorához ültek, melyre táncz következett. A mulatság, a kedvezőtlen hídeg idő daczára, a késő éjeli órákig tartott.

— **Végeztetés.** Ifj. Tóth István, polgári leányiskolai rebus tanár a vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszterium ezen állásában véglegesen megerősítette. Öszintén gratulálunk!

— **Elgéptetés.** Dr. Szappanos Sándor, helyi kir. törvényszéki jegyző, ki e napokban tette le kitünő eredménytel a bírói vizsgát, az igazságügyminiszter által a helybeli kir. törvényszékhez első osztályú jegyzővé nevezetett ki. Fogadja a kiváló tehetségű tisztviselő színter gratulációkat!

— **Primitia.** Lakatos Ferenc, minorita pap, tolyó hó 15-én, vasárnap 9 órakor fogja első miséjét a nagytemplomban az Urnak bemutatni, mely ünnepélyen nags. és főtiszt. Bogyi Pál, apát-plébanos úr mint maudtorok fog szerepelni. szónoklatot pedig nt. Nagy Zachariás, káplán úr tartani.

— **A kecskeméti rabsegélyző-egylet** alapító tagjai közé legújabbban beléptek: a kecskeméti jótékony neogylet 10 frttal; a kecskeméti iparegylet 10 frttal; a kecskeméti kaszinó 10 frttal.

— **Szaktanfolyam szeszgyártalajdonosok és gyárvezetők részére.** A magyar szesztermelők országos egyesülete az új szeszadótörvény következtében a hazai összes gazdasági szeszgyárakban s kisebb ipari szeszgyárakban teljes megváltoztatandó gyártási eljárásra való átmenetet megkönynyítendő, tolyó július hó 20-tól 30-ig szaktanfolyamot rendez Budapesten, a műegyetem technológiai szakosztályában. E tanfolyam czéja az eddig gyakorlatban volt gyors erjesztési eljárás helyébe lépő, gazdasági s műszaki szempontokból egyaránt észszerűbb hosszú tartamú erjesztési eljárás elméleti és gyakorlati feladataival az érdekelteket megismertetni s e czéllal kiterjed úgy a gazdasági szeszgyárakban szükséges műszaki átalakításokra, valamint az új gyártási eljárás összes mozzanataira, minden irányban új tájékoztatást lévén hivata az érdekelteket nyújtani, hogy az átmenet rázkódtatások és anyagi károsodások elkerülésével zavartalanul történhessen meg. A tanfolyamon a következő tárgyak fognak előadani, elismert kiváló szakfejtők által: 1. A szeszgyártás elmélete: előadó Dr. Kósutány Tamás gazd. akadémiai tanár. 2. Az erjesztési chemia elmélete: előadó Békésy Sándor egyetemi assistens. (Maereker hallé tanár volt assistens) 3. Szeszgyárak építése, műszaki berendezése és gépfejtése. — gőzmozgatók és gőzgépek kezelése: előadó Lázár L. Pál műegyet. m. tanár. 4. Nyers anyagok vizsgálata és a gyártási ízet chemiai analysis szerinti ellenőrzése: előadó Szilágyi Gyula, a Grundvald és Tsa

Kívánjuk, hogy tartson
Kiki törvényt vallást,
Akkor aztán nem szenvedünk
Soha szegényvallást.
Tartsunk össze híven,
Ne csak rossz időben,
Mikor Isten szent haragja
Csattog a felhőkben!

Carlyle szerint a született költőnek semmi sem oly biztos ismertetője, mint a humor. Erődre nem szükséges a bizonyítékos alkalmazni, a kinek költészetét csak a valódi tehetségeknél található eredetiség jellemzi.

Kedvesen nyilatkozik játszi humora a „Buziási gólyában”, mely a gólyák között a legderékabb. „Plyetykaine” azon humoros genre-kepek közé tartozik, melyeket olvasva egy régi ismerős arczónáit ismerjük föl. Nagyobb humoros elbeszélő költeménynek indul a bajai lövészegyesületről szóló „Enek”, melynek conceptioja a humor egészséges és termékeny magyát foglalja magában. Kár, hogy csak egy ének van meg belőle.

A satirikák közül csak e rövidet írjuk ide.

Egy orvoshoz
— Ötven évi jubileuma óta —
„Ötven éve, hogy szolgálod
Az emberiséget,
Azért mégis elfeledtek
Kittüntetni téged.
Hja! mainap az a szokás:
Nemessé lesz az uszorás!

De az orvos, emberbarát —
Hordja magát!

Számos oly költemény van e kötetben, mely a mai léhaságra és erkölcsi erélytelenre gerjedt hajló korban olyan nemes erélyt és aranyelveket fejez ki, hogy már ezért is megérdemelné, hogy az ifjúságnak szánt olvasmányokból ki ne feledtessék. Ime a „Siker titka” című:

„Tenni kitartón kell, s megtörni, mi gátal élénk áll,
S nem nyomorult gyáván gátatni a munka terét,
A ki erős lelkű, az örül, ha talál akadályra,
Mert csak a küzdőnek édes a győzelem!”

Erődi költeményeiben a szép tartalom kifogástalan verseléssel párosul, mely a ritmus számtalan módosulásaiban nyilatkozik. Nála a vers valóban a nyelv zenéje.

Minden darabja kerekded szerkezetű, tömören sorakoztatva egymás mellé az eszméket és érzelmeket. Festésie világosak és szemléltetőek. Némely költeménye mintha csak öntve lenne egy kerek egészségé, vagy mintegy sóhaj oda volna helve a papírra. Nincs e kötetben oly lyrái költemény, melynek hangulata érintetlenül hagná szívünket. A „Nova et Vetera” — mint helyesen jegyezte meg egy fővárosi napilap — mind alakilag, mind tartalmilag nyeresége irodalmunknak, s Erődi könyvét nem fogjuk olvashatni anélkül, hogy ne éreznők magunkat a szebb és nemesebb eszmék és érzelmeik szív- és lélekemelő világába varázsolva! Censur.

A z e l s ő o s z t r á k

Ajtó-, ablak- és szobatalajgyári társaság

BÉCSBEN, IV. Heumühlgasse 13. alap. 1817.

MARKERT M. vezetése alatt

ajánlja nagy árúraktárát, melyben kész ajtók és ablakok bezárólag képesekkel, úgyszintén puha hajótalajok s tölgyfából amerikai fries és parquettalajok. A gyár szárazfa-anyagjának nagy raktára által, mint szintén kész árúinak nagy készlete következtében ama helyzetben van, hogy minden szükségletet fent nevezett árúkból a legrövidebb idő alatt teljesíthet. A gyár vállalkozik portálék előállítására, kaszárnyák, kórházak, iskolák, irodák stb. stb. berendezésére is, nemkülönben mindenféle, gépekkel előállítandó faművek elkészítésére, adott rajzok és minták után; kivéve a házi bútorkat.

132 (26-2)

Utolérhetetlen olcsóság!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy nagyobb mennyiségű bevásárlásaim folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy az alatt elősorolt árúczikkék árait tetemesen leszállíthatom, úgy hogy azokat olcsóbban árúsítom, mint azt más kereskedő megszerezheti; — u. m.: **Clark czérna, csipke, szallag, fodor, pamut, selyem és gomb**, valamint mindennemű **ruhakellékeket** gyári áron alól. — Továbbá

hosszú selyemkeztű 50 kr.
egész hosszú „ 60–70 kr.

Valódi **hires prágai** bőrkeztű 2 gombú 70 kr., legfinomabb 3 gombú 90 kr. egész 12 gomb magasig. Ugyazint **valódi óraruganyos és valódi halcsont vállfűzők** (Mieder) 60 krtól kezdve. **Férfi és női ingek és hálóréklik** 70 krtól, végül mindentéle **férfi és női harisnyákat, nyakkendőket**, valamint minden e szakmába vágó cikkeket tetemes leszállított árrért.

Az eddigi nagyrabecsült bizalmukért köszönetem kifejezve, és azt rézsemre továbbra is kérve, maradok kiváló tisztelettel

Gross Lipót.

135 (3-3)

Nagy-Körösön Molnár Ferencz fűszer- és vegyes-kereskedésében egy 2-3 gimnasiunot vagy reáliskolát végzett fiú

tanulónak

azonnal felvétetik Bővebbet Nagy-Körösön a fenti cégégnél. 145 (3-2)

Egy jó házból való 3-4 gymnas. vagy reáliskolát végzett fiú egy újonnan rendezendő vas- és műszer-kereskedésbe

tanulónak

felvétetik. Bővebb felvilágosítást szerezhetni Katona Zsigmond úr gyógytárában. 144 (2-2)

Van szerencsénk a t. eszlő gazdák és gőzmalom-tulajdonos urakat, valamint a t. cz. közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint az előnyösen ismert: **szobák, gőzmozdonyok és stabil-kazánok** fűtésére kitünően alkalmas koczka, darabos és salon „**petrozsényi köszenünk**“ Kecskemét és vidékére leendő szállítása- és előrusítására nézve helyben főügynökséget nyitotunk és főképviseletünket

Engel Ferencz és Társa

urakra ruháztak át.

Tisztelettel kérjük, szükség esetén b. rendelményeikkel teljes bizalommal főügynökségünkhöz (8-ik tized 8. házszám Spitzer-féle ház, a „József-gőzmalom“ szomszédságában) fordulni, a hol szentünk mindenkor raktáron is leend.

Jutányos ár és pontos kiszolgáltatása biztosítás mellett, még csak azt bátorodunk kiemelni, hogy szentünk mind az ez ideig használatba került porozszenet jóval felülmúlja.

Tisztelettel

a brassói bánya és kohó részvényegylet petrozsényi bányaigazgatóság.

141 (2-2)

Budapest 1885. nagy diszoklevél.

Német-Palánkán 1887. Arany-érem.

London 1871. Diszoklevél.

Bécs 1873. Érdem-érem.

C S I K

JÓZSEF

Páris 1867. Bronz-érem.

cs. és kir. kiz. szab. első szerémi Portland-cement- és vízhatlan mesz-gyár

BEOCSINBAN

Központi iroda és raktár:

BUDAPESTEN, Rudolfrakpart 8.

A t. építész és építómester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előljáróságok, valamint a n. é. építő közönség kényelmére.

GYENES S. és FIAI

nagykereskedő uraknál Kecskeméten raktárt tartok, hol saját gyártmányú

Portland-cement és vízhatlan meszem

mindenkor egyenlő jó minőségben kapható, és helyben saját fogatával házhoz szállíttatik. 47 (30-18)

Arjegyzék s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik.

Kecskemét 1872. Ezüst-érem.

Ujvidék 1875. Arany-érem.

Szeged 1878. Érdem-érem.

Trieszt 1882. Arany-érem.

Tisztelettel van szerencsénk a t. fogyasztók szives tudomására juttatni, hogy az általános kedveltségnek örvendő

PARÁDI VIZ

(CSEVITZE-FORRÁS)

Kecskeméten

NYIRÁDY LÁSZLÓ

főraktáros cégégnél valódi minőségben, és mindenkor friss töltésű, jutányos arért kapható.

Kiváló tisztelettel

ő excellentiája

Károlyi Gyula gróf

parádi ásványvízforrások kezelő hivatala.

103 (10-5)

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI

ÁGNES

FORRÁS.

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő felsége József főheg. és ő felsége Milán szerb király

asztalán rendes italul szolgál.

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is ép úgy mint hazánkban általános a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult. — Mindazon tisztelt fogyasztóknak, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógyezelokra, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják, kérjük azt rövidítve

ÁGNES

forrás néven kiszolgáltati. — A nagyérdemű közönségnek ásványvizünket szives jóindulatába ajánlja, maradtunk teljes tisztelettel az ÁGNES-forrás kutatóelőlege Mohán.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár

ÉDESKUTY L.

v. kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállítónál BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Raktár Kecskeméten: Bóka Zsigmond, Feuer Jakab, Gyenes S. és Fiai, Katona Zsigmond, Nyirády László és Witz Gusztáv uraknál. 72 (12-8)